EUROPEAN AGENCY
for Special Needs and Inclusive Education

VOICES INTO ACTION

FRA STEMMER TIL HANDLING

Et rammeverk for meningsfull deltakelse fra elever og familier i beslutningstaking knyttet til opplæring

VIRKELIG FREMGANG MOT SYSTEMER FOR INKLUDERENDE OPPLÆRING KAN BARE SKJE NÅR VI ...

- ANERKJENNER
- LYTTER TIL
- FORSTÅR
- GÅR TIL HANDLING BASERT PÅ

... ALLE STEMMER

Det er sjelden at elever og familier får påvirke beslutninger knyttet til opplæring som direkte påvirker livet deres – selv om de får muligheter til å dele meningene sine i klasserommet og lokalsamfunnet.

Prosjektet **Fra stemmer til handling** (Voices into Action - VIA) utforsker måter man kan utvikle en mer deltakende tilnærming til beslutningstaking knyttet til opplæring, der elevene og familiene står i sentrum.

Det foreslår VIA-rammeverket for meningsfull deltakelse innen inkluderende opplæring, et reflekterende verktøy som beskriver praktiske og etiske hensyn før, under og etter deltakelse.

Hva er «stemmer»?

Kommunikasjon av verdiene, troen, synspunktene og perspektivene til elevene og familiene deres.

Hva er «meningsfull deltakelse»?

Anerkjennelse og inkludering av stemmene til elever og deres familie som **likeverdige** og **viktige** i diskusjoner på alle systemnivåer. Dette innebærer å sikre **aktiv deltakelse** og **delt innflytelse** til å sette i gang ideer og påvirke beslutninger.

VIA-rammeverket for meningsfull deltakelse i inkluderende opplæring

VIA-rammeverket bygger på en modell for barns deltakelse utviklet av Laura Lundy (2007).[1] Det anvender modellens fire konsepter, som er **rommet**, **stemmen**, **publikum** og **innflytelse**, innenfor konteksten med opplæring, og dette utvides til å inkludere familiene til barn og unge, samtidig som viktige etiske hensyn blir tatt i betraktning.

Beslutningstakere, skoleledere, lærere og andre utdanningsaktører kan bruke VIA-rammeverket til å:

- **vurdere og handle basert på stemmene til alle i beslutningsprosesser, spesielt de som er marginaliserte eller sårbare for ekskludering**
- **utvikle alle aktørers kapasitet (kunnskap, forståelse og ferdigheter) til å lytte og dele sin stemme**
- **integrere og opprettholde en etisk tilnærming i alle ledd (dvs. sikkerhet, tilgjengelighet, sårbarhet, skjevhet og åpenhet)**
- **opprettholde, evaluere og fortsette å forbedre deltakelsen for ulike aktører – i ulike systemer og sammenhenger**

VIA-rammeverket

Skap trygge og inkluderende muligheter til å forme og uttrykke sin stemme

- Minimer seleksjonsskjevhet ved å sikre at marginaliserte grupper inkluderes
- Benytt teknologi, tilnærminger tilpasset ulike generasjoner og frivillige organisasjoners samfunnsarbeid
- Vær oppmerksom på bekymringer rundt tilgjengelighet, godkjenning/samtykke, sikkerhet, retten til å uttrykke et synspunkt og retten til informasjon

Legg til rette for muligheten til fritt å uttale seg i det valgte mediet

- Diskuter temaer som er meningsfulle, relevante og nyttige for personen/gruppen
- Skaff tilgjengelig forberedende materiale og passende støtte for å bygge kapasitet for deltakelse
- Vær oppmerksom på bekymringer rundt sårbarhet, personopplysninger og retten til veiledning fra voksne

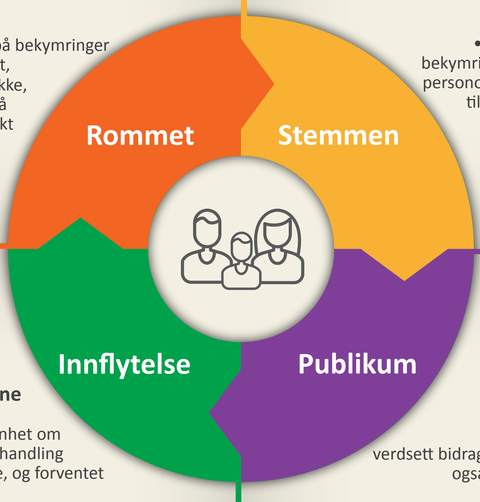

Gå til handling basert på stemmene

- Sikre klarhet og åpenhet om hvordan man går til handling basert på stemmene, og forventet virkning
- Gi passende tilbakemelding til alle deltakere, og involver dem i evalueringsprosessene
- Vær oppmerksom på mulig feiltolkning av stemmen og utilsiktede konsekvenser

Lytt ansvarlig til stemmene

- Oppmuntre til og verdsett bidrag fra ulike perspektiver, også mellom generasjoner
- Få tilgang til passende støtte og tiltak til å forstå og tolke synspunktene som uttrykkes
- Vær oppmerksom på maktubalanse og ubevisst skjevhet

Få tilgang til VIA-området for å lære mer om prosjektet, rammeverket og VIA-verktøykassen på nett, en interaktiv ressurs som tilbyr informasjon og eksempler på praksis:

www.european-agency.org/activities/VIA

© European Agency for Special Needs and Inclusive Education 2022

[1] Lundy, L., 2007. '"Voice" is not enough: conceptualising Article 12 of the United Nations Convention on the Rights of the Child' *British Educational Research Journal*, 33 (6), 927–942. www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/01411920701657033

NO

Delfinansiert av Den europeiske union

EU-kommisjonens støtte til produksjon av denne publikasjonen betyr ikke at innholdet godkjennes. Det gjenspeiler bare synspunktene til forfatterne, og kommisjonen kan ikke holdes ansvarlig for bruk av denne informasjonen.